

KWARTALNIK
WYDANIE IV/2025 CZĘŚĆ 1

PORADNIK PRAWNY

POWIAT LUBELSKI

Realizacja obowiązku szkolnego w Polsce

WWW.POMOCPRAWNA.OIC.LUBLIN.PL
WWW.OIC.LUBLIN.PL
WWW.POWIAT.LUBLIN.PL

Spis treści

str. 03

**Klasyczny system edukacji
w wymiarze publicznym i niepublicznym**
adw. dr hab. Katarzyna Popik-Konarzewska

str. 05

**Realizacja obowiązku szkolnego
poza murami szkoły**
adw. dr hab. Katarzyna Popik-Konarzewska

str. 07

Indywidualne nauczanie domowe
adw. dr hab. Katarzyna Popik-Konarzewska

str. 09

Alternatywne ścieżki edukacji
adw. dr hab. Katarzyna Popik-Konarzewska

*Kwartalnik przygotowano we współpracy
z Instytutem Administracji Publicznej
i Biznesu Lubelskiej Akademii WSEI*

Klasyczny system edukacji w wymiarze publicznym i niepublicznym

Obowiązek szkolny jest fundamentem polskiego systemu edukacyjnego i stanowi konkretyzację konstytucyjnego prawa do nauki. Zgodnie z Art. 70 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, nauka jest obowiązkowa do momentu ukończenia przez obywatela 18. roku życia, przy czym ramowe zasady dotyczące spełniania tego obowiązku reguluje przede wszystkim Ustawa Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r. (Dz.U.2025 r. poz. 1043 i 1160) zwana dalej u.o.p.

Polski porządek prawny w zakresie edukacji jest dychotomiczny, dopuszczając spełnianie obowiązku szkolnego w dwojakim wymiarze – publicznym oraz niepublicznym. Konstytucja (Art. 70 ust. 3) gwarantuje rodzicom wolność wyboru placówek innych niż publiczne, jednocześnie umożliwiając obywatelom i instytucjom prawo do ich zakładania. W konsekwencji, jak precyzuje Art. 36 ust. 8 u.o.p., obowiązek ten może być realizowany poprzez uczęszczanie do publicznej albo niepublicznej szkoły podstawowej.

Chociaż Konstytucja RP wskazuje na powszechny obowiązek nauki trwający do pełnoletności, to obowiązek szkolny odnosi się do konkretnego, podstawowego etapu edukacyjnego. Zgodnie z Art. 35 ust. 2 u.o.p., formalny początek obowiązku szkolnego następuje z początkiem roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 7 lat. Obowiązek ten ustaje natomiast z chwilą ukończenia przez dziecko szkoły podstawowej. Należy podkreślić, że nawet po ukończeniu szkoły podstawowej, na jednostce spoczywa nadal obowiązek nauki do momentu osiągnięcia pełnoletności, realizowany najczęściej poprzez uczęszczanie do szkoły ponadpodstawowej.

Ustawa Prawo oświatowe przewiduje również możliwość wcześniejszego rozpoczęcia nauki przez dziecko sześciolatek. Na wniosek rodziców (Art. 36 ust. 1 u.o.p.), dyrektor szkoły podstawowej może przyjąć sześciolatek do pierwszej klasy, o ile spełniony zostanie jeden z alternatywnych warunków (Art. 36 ust. 2 u.o.p.): dziecko musiało korzystać z wychowania przedszkolnego w roku poprzedzającym rozpoczęcie nauki lub musi posiadać opinię wydaną przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną (publiczną lub niepubliczną spełniającą określone warunki kwalifikacyjne), potwierdzającą gotowość do podjęcia nauki szkolnej.

Spełnianie obowiązku szkolnego wiąże się z szeregiem powinności nałożonych na rodziców (opiekunów prawnych). Art. 40 ust. 1 u.o.p. wylicza kluczowe obowiązki, które mają charakter prawny i podlegają egzekwowaniu.

Należą do nich przede wszystkim: dopełnienie wszelkich czynności formalnych związanych ze zgłoszeniem dziecka do szkoły, zapewnienie regularnego uczęszczania dziecka na zajęcia szkolne oraz zapewnienie mu warunków niezbędnych do właściwego przygotowywania się do zajęć lekcyjnych. Regularność uczęszczania jest traktowana jako podstawowy warunek skutecznej realizacji prawa i obowiązku do nauki.

Poza tradycyjnym systemem stacjonarnym w Polsce, prawo dopuszcza też spełnianie obowiązków edukacyjnych za granicą, co jest ważne dla rodzin często zmieniających miejsce zamieszkania. Zgodnie z Art. 36 ust. 10 u.o.p., dzieci mogą spełniać obowiązek szkolny, obowiązek nauki (oraz obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego) na dwa sposoby: po pierwsze, poprzez uczęszczanie do szkoły lub przedszkola za granicą (np. w ramach programów unijnych lub umów międzynarodowych), a po drugie, w placówce działającej przy ambasadzie lub innym przedstawicielstwie dyplomatycznym obcego państwa w Polsce. Te regulacje są elastyczne i pozwalają na uznanie nauki w placówkach międzynarodowych lub poza granicami kraju za równoważną z wymogami polskiego prawa.

Prawo oświatowe uwzględnia także sytuacje, w których gotowość dziecka do podjęcia nauki w wieku siedmiu lat może być opóźniona, umożliwiając tym samym odroczenie rozpoczęcia spełniania obowiązku szkolnego.

Jest to mechanizm prawny służący ochronie interesu dziecka i zapewnieniu mu optymalnych warunków rozwoju.

Zgodnie z Art. 36 ust. 4 u.o.p., dyrektor publicznej szkoły podstawowej, w obwodzie której dziecko mieszka, jest zobowiązany na wniosek rodziców do odroczenia rozpoczęcia spełniania tego obowiązku o jeden rok szkolny.

Procedura odroczenia jest ściśle sformalizowana. Wniosek ten, odnoszący się do roku kalendarzowego, w którym dziecko kończy 7 lat, musi zostać złożony nie później niż do dnia 31 sierpnia (Art. 36 ust. 5 u.o.p.). Kluczowym elementem wniosku jest dołączona do niego opinia (Art. 36 ust. 6 u.o.p.), która musi stwierdzać potrzebę odroczenia spełniania przez dziecko obowiązku szkolnego w danym roku. Opinia taka jest wydawana przez publiczną poradnię psychologiczno-pedagogiczną lub niepubliczną poradnię spełniającą określone prawem kryteria kwalifikacyjne.

Dziecko, któremu zostało przyznane odroczenie, nie pozostaje bez opieki edukacyjnej – musi kontynuować roczne przygotowanie przedszkolne w przedszkolu, oddziale przedszkolnym w szkole podstawowej lub innej formie wychowania przedszkolnego (Art. 36 ust. 7 u.o.p.). Oznacza to, że odroczenie to nie jest zwolnieniem z edukacji, lecz jedynie przesunięciem momentu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej. Moment rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej początkuje obowiązkową ścieżkę edukacyjną, która w obecnym systemie jest ustrukturyzowana na dwa główne etapy. Pierwszym z nich jest obowiązkowa 8-letnia szkoła podstawowa (Art. 18 ust. 1 pkt 1 u.o.p.). Jej głównym celem jest zapewnienie każdemu dziecku wszechstronnego rozwoju oraz zdobycie niezbędnej, jednolitej wiedzy ogólnej. Po pomyślnym ukończeniu tego etapu, co kończy obowiązek szkolny (Art. 35 ust. 2 u.o.p.), uczeń nie jest zwolniony z obowiązku nauki, który, jak już wspomniano, trwa do ukończenia 18. roku życia (Art. 35 ust. 1 u.o.p.). Drugi, kluczowy etap stanowi kształcenie ponadpodstawowe (Art. 18 ust. 1 pkt 2 u.o.p.), realizowane w szkołach ogólnokształcących (np. licea), technikach lub szkołach branżowych I stopnia. Etap ten ma charakter zróżnicowany i służy wyborowi ścieżek edukacyjnych, umożliwiając młodzieży ukierunkowanie rozwoju zgodnie z ich predyspozycjami – od pogłębiania wiedzy ogólnej i przygotowania do matury, aż po zdobywanie kwalifikacji zawodowych niezbędnych na rynku pracy. Dalsza realizacja obowiązku nauki na poziomie ponadpodstawowym jest kluczowa dla spełnienia ogólnych celów systemu oświaty, polegających m.in. na przygotowaniu uczniów do życia w społeczeństwie i świadomego funkcjonowania w dorosłości.

Poziom ponadpodstawowy charakteryzuje się znacznym zróżnicowaniem ścieżek edukacyjnych, co stanowi realizację celów systemu oświaty, które obejmują zarówno przygotowanie do życia w społeczeństwie, jak i do wejścia na rynek pracy. Kształcenie to odbywa się w liceach ogólnokształcących (skupiających się na przygotowaniu do matury i studiów wyższych), technikach (łączących wiedzę ogólną z kwalifikacjami zawodowymi) oraz w branżowych szkołach I stopnia (koncentrujących się na szybkim zdobyciu konkretnego zawodu). Wybór placówki na tym etapie jest wyrazem prawa do wyboru ścieżki edukacyjnej i pozwala na ukierunkowanie rozwoju zgodnie z indywidualnymi predyspozycjami i aspiracjami zawodowymi. Skuteczne wypełnianie obowiązku nauki na poziomie ponadpodstawowym jest z punktu widzenia prawnego i społecznego kluczowe, ponieważ służy realizacji najwyższego celu systemu edukacji – wykwalifikowaniu obywateli.

Realizacja obowiązku szkolnego poza murami szkoły

Edukacja domowa (spełnianie obowiązku szkolnego lub nauki poza szkołą) stanowi prawnie uregulowaną alternatywę dla tradycyjnego kształcenia stacjonarnego, opisaną kompleksowo w Art. 37 u.o.p. Zezwolenie na tę formę, które obejmuje także obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego, jest wydawane w drodze decyzji administracyjnej przez dyrektora szkoły, do której dziecko zostało uprzednio przyjęte, co podkreśla, że mimo nauki w domu, uczeń pozostaje formalnie związany z placówką (Art. 37 ust. 1 u.o.p.).

Wnioskodawcy, ubiegając się o zezwolenie na edukację domową, muszą spełnić precyzyjne wymogi formalne (Art. 37 ust. 2 u.o.p.). Kluczowe jest złożenie oświadczenia rodziców o przyjęciu na siebie odpowiedzialności za zapewnienie dziecku warunków niezbędnych do zrealizowania pełnej podstawy programowej obowiązującej na danym etapie nauki. Ponadto, konieczne jest zobowiązanie do corocznego uczestnictwa dziecka w rocznych egzaminach klasyfikacyjnych (Art. 37 ust. 2 lit. C u.o.p.). Te egzaminy, przeprowadzane przez szkołę wydającą zezwolenie (Art. 37 ust. 4 u.o.p.), pełnią funkcję jedyne go mechanizmu weryfikacji wiedzy. Uczeń otrzymuje roczne oceny klasyfikacyjne wyłącznie na ich podstawie, a zgodnie z prawem nie ustala mu się oceny zachowania. Warto zauważyć, że ta zasada egzaminacyjna nie dotyczy uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym (Art. 37 ust. 3 i 5 u.o.p.). Prawny związek ze szkołą zapewnia uczniowi w edukacji domowej możliwość korzystania z bezpłatnego wsparcia szkoły (Art. 37 ust. 7 u.o.p.), w tym z dostępu do podręczników, materiałów edukacyjnych oraz konsultacji z nauczycielami, które są nieocenione w procesie przygotowania do egzaminów. Zezwolenie na edukację domową nie ma charakteru trwałego; może zostać cofnięte (Art. 37 ust. 8 u.o.p.), na przykład w przypadku wniosku samych rodziców, lub w sytuacjach dyscyplinujących, gdy uczeń nie przystąpił do egzaminów klasyfikacyjnych z przyczyn nieusprawiedliwionych, albo ich nie zdał.

W procesie realizacji edukacji domowej, elementem rewolucjonizującym wsparcie stało się zjawisko określane mianem "szkoły w chmurze". Należy podkreślić, że ta nazwa nie funkcjonuje jako odrębna kategoria prawna w ustawie, lecz reprezentuje model organizacyjny, który jest najczęściej wdrażany przez placówki niepubliczne w celu maksymalnego uproszczenia wypełniania obowiązków wynikających z Art. 37 u.o.p. Mechanizm działania tego systemu opiera się na tym, że po uzyskaniu przez rodziców zezwolenia na edukację domową od danej szkoły, placówka ta natychmiast udostępnia kompleksową infrastrukturę cyfrową.

Obejmuje to udostępnianie platform internetowych z uporządkowanymi materiałami, lekcjami wideo i zadaniami, co bezpośrednio ułatwia rodzicom realizację podstawy programowej. Placówki te organizują także wirtualne konsultacje z nauczycielami, spełniając tym samym ustawowe prawo ucznia do wsparcia oraz przygotowania do egzaminów. Ponadto, "szkoła w chmurze" bierze na siebie logistykę rocznych egzaminów, organizując je w scentralizowany i przyjazny sposób. System ten stanowi nowoczesne, technologiczne dopełnienie wymogów edukacji domowej, umożliwiając rodzicom efektywne zarządzanie procesem nauczania w środowisku domowym przy jednoczesnym rzetelnym dopełnieniu wszystkich formalności wynikających z u.o.p.

W modelu kształcenia poza placówką szkolną (edukacja domowa), cała odpowiedzialność za proces dydaktyczny i wychowanie dziecka spoczywa na rodzicach (lub opiekunach prawnych). To oni, składając prawnie wymagane dokumenty, zobowiązują się do pełnego nadzorowania i organizowania nauki. W praktyce, to rodzice stają się głównymi edukatorami i organizatorami edukacji swojego dziecka. Ich kluczowym zadaniem jest zapewnienie warunków, które zagwarantują, że dziecko opanuje cały materiał określony w podstawie programowej.

Ta rola daje rodzicom dużą swobodę: mają oni prawo samodzielnie wybierać metody, ustalać dzienny harmonogram i dostosowywać tempo nauki do indywidualnych potrzeb, talentów i pasji dziecka, co jest trudne do zrealizowania w sztywnym planie lekcji placówki stacjonarnej. Mogą poświęcać więcej uwagi zagadnieniom sprawiającym trudność lub rozszerzać interesujące tematy, rozwijając talenty dziecka poza standardowym programem nauczania.

Co istotne, rodzic jako główny organizator nauki nie musi mieć wykształcenia pedagogicznego, ani być ekspertem w każdej dziedzinie. To jest unikalną cechą tej formy kształcenia. O sukcesie decyduje przede wszystkim zdolność do stworzenia sprzyjającego środowiska nauki oraz umiejętność motywowania dziecka. Rodzice działają jako koordynatorzy zasobów, mogąc elastycznie korzystać z szerokiej gamy materiałów: podręczników, aplikacji, platform internetowych czy wirtualnych zajęć.

Nie oznacza to jednak, że rodzice muszą samodzielnie prowadzić wszystkie lekcje. Prawo przyznaje rodzicom pełną swobodę w organizacji nauczania. Właśnie w tym miejscu pojawia się rola nauczyciela – może on realizować nauczanie w ramach edukacji domowej, ale czyni to na zlecenie rodziców i pełniąc rolę pracownika wynajętego (np. korepetytora).

Rodzice mają prawo zdecydować, że to zatrudniony przez nich specjalista, często posiadający odpowiednie kwalifikacje zawodowe, będzie faktycznie prowadził zajęcia z wybranych przedmiotów. To jest delegacja faktyczna, a nie prawna.

Należy podkreślić, że do prowadzenia nauczania w edukacji domowej nie jest prawnie wymagane posiadanie wykształcenia pedagogicznego ani formalnego statusu nauczyciela w rozumieniu przepisów oświatowych. Jest to odstępstwo od standardowych wymagań stawianych kadrze w szkołach. Choć wymóg kwalifikacji formalnych nie istnieje, wielu rodziców świadomie angażuje dyplomowanych nauczycieli. Decyzja ta podyktowana jest ich wiedzą metodyczną, doświadczeniem w pracy z podstawą programową i umiejętnością efektywnego przygotowania dziecka do egzaminów. Ostatecznie, bez względu na to, kto faktycznie prowadzi lekcje, rodzice ponoszą ostateczną odpowiedzialność prawną za to, czy dziecko jest przygotowane do pomyślnego zdania wszystkich rocznych egzaminów i kontynuowania nauki.

Indywidualne nauczanie domowe

Kontynuując analizę prawnych ścieżek realizacji obowiązku szkolnego, należy wyraźnie rozgraniczyć edukację domową (opartą na wyborze rodziców) od indywidualnego nauczania, które jest szczególną formą wsparcia w polskim systemie oświaty, mającą na celu zapewnienie ciągłości procesu edukacyjnego uczniom w trudnej sytuacji zdrowotnej.

Indywidualne nauczanie jest uregulowane przepisami artykułu 127 u.o.p. Prawo do objęcia indywidualnym nauczaniem lub indywidualnym obowiązkowym rocznym przygotowaniem przedszkolnym przysługuje wyłącznie dzieciom i młodzieży, których stan zdrowia uniemożliwia lub znacznie utrudnia uczęszczanie do przedszkola, innej formy wychowania przedszkolnego lub szkoły (artykuł 127 ustęp 2 u.o.p.).

Stan zdrowia jest jedyną i obligatoryjną przesłanką do skorzystania z tej formy kształcenia. Indywidualne nauczanie nie jest zatem wolnym wyborem edukacyjnym, lecz specjalistyczną pomocą mającą na celu zagwarantowanie ciągłości nauki w przypadku istnienia barier zdrowotnych (fizycznych lub psychicznych) uniemożliwiających regularne uczestnictwo w zajęciach szkolnych. Objęcie ucznia indywidualnym nauczaniem jest prawnym zabezpieczeniem jego konstytucyjnego prawa do nauki. Indywidualne nauczanie wchodzi w skład szerszego kształcenia specjalnego, którym obejmuje się także uczniów niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie (artykuł 127 ustęp 1 u.o.p.).

W tych przypadkach, cel nauczania indywidualnego jest szerszy niż tylko realizacja programu; obejmuje również usprawnianie zaburzonych funkcji oraz zapewnienie specjalistycznej opieki (artykuł 127 ustęp 4 u.o.p.).

Uruchomienie indywidualnego nauczania jest możliwe tylko po uzyskaniu orzeczenia o potrzebie indywidualnego nauczania. Jest to sformalizowany proces, który wymaga udziału lekarzy i specjalistów oświatowych. Orzeczenia o potrzebie indywidualnego nauczania wydają Zespoły Orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych (artykuł 127 ustęp 10 u.o.p.). Jedynie te publiczne jednostki mają uprawnienia do wydawania orzeczeń o potrzebie indywidualnego nauczania, co stanowi gwarancję profesjonalnej diagnozy psychologicznej i pedagogicznej.

Proces uzyskania orzeczenia rozpoczyna się od złożenia przez rodziców wniosku do poradni. Niezbędnym załącznikiem jest zaświadczenie lekarskie wydane przez lekarza specjalistę, wskazujące na konkretny stan zdrowia dziecka, który uniemożliwia lub znacznie utrudnia mu uczęszczanie do szkoły. To zaświadczenie stanowi kluczową podstawę medyczną dla zespołu orzekającego. Zespół orzekający analizuje całą dokumentację (medyczną, szkolną) i wydaje orzeczenie na ściśle określony czas, precyzyjnie określając zalecenia dotyczące organizacji nauczania, w tym m.in. miejsca i formy wsparcia. Jeśli rodzice nie zgadzają się z ustaleniami orzeczenia, mają prawo złożyć odwołanie do kuratora oświaty w terminie 14 dni od dnia jego otrzymania (artykuł 127 ustęp 12 u.o.p.).

Po otrzymaniu orzeczenia, rodzice przekazują je dyrektorowi szkoły (lub przedszkola), do której uczeń jest zapisany. Dyrektor ma obowiązek zorganizowania Indywidualnego nauczania na podstawie tego orzeczenia, działając w porozumieniu z organem prowadzącym (artykuł 127 ustęp 16 u.o.p.). Szkoła ponosi pełne koszty zatrudnienia nauczycieli i realizacji zajęć, co stanowi kluczową różnicę w stosunku do edukacji domowej. Indywidualne nauczanie polega na organizacji zajęć edukacyjnych dostosowanych do indywidualnych potrzeb rozwojowych, edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia wynikających z jego stanu zdrowia. W przeciwieństwie do edukacji domowej, zajęcia prowadzą nauczyciele zatrudnieni i opłacani przez szkołę, do której uczeń należy. Muszą oni posiadać odpowiednie kwalifikacje do nauczania danych przedmiotów, a szkoła jest odpowiedzialna za przydział kadry. Nauczanie odbywa się w bezpośrednim, indywidualnym kontakcie z uczniem.

Tradycyjnie jest to miejsce zamieszkania ucznia, choć jeśli jego stan zdrowia na to pozwala i jest to korzystne dla jego integracji, zajęcia mogą odbywać się w szkole (np. w bibliotece czy świetlicy).

Liczba godzin jest zredukowana w stosunku do normalnego planu lekcji, ponieważ redukcja ta jest konieczna, aby uwzględnić zmęczenie chorobowe ucznia i zapewnić czas na rekonwalescencję, jednocześnie umożliwiając realizację podstawy programowej. Uczniowi objętemu indywidualnym nauczaniem dostosowuje się program nauczania. W przypadkach, gdy uczeń posiada także orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, szkoła opracowuje kompleksowy Indywidualny Program Edukacyjno-Terapeutyczny (IPET) (artykuł 127 ustęp 3 u.o.p.), który planuje nie tylko naukę, ale i całe wsparcie terapeutyczne. Prawo przewiduje możliwość wykorzystania nowoczesnych technologii. Dyrektor szkoły może, na wniosek rodziców lub pełnoletniego ucznia, umożliwić realizację zajęć indywidualnego nauczania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (artykuł 127 ustęp 16a u.o.p.).

Jest to szczególnie istotne w przypadku poważnych chorób lub długotrwałej izolacji, kiedy wizyta nauczyciela jest wykluczona, a utrzymanie kontaktu z nauczycielem jest kluczowe. Indywidualne nauczanie jest zatem prawnym zabezpieczeniem, które chroni prawo dziecka do edukacji w obliczu poważnych problemów zdrowotnych. Jest organizowane, finansowane i nadzorowane przez system oświaty, aby zapewnić uczniowi możliwie najlepsze warunki rozwoju pomimo jego ograniczeń. Podsumowując, Indywidualne nauczanie to kompleksowo uregulowany mechanizm prawny, aktywowany orzeczeniem wydanym przez publiczną poradnię psychologiczno-pedagogiczną na wniosek poparty dokumentacją medyczną, a jego organizacja, finansowanie i kadra spoczywają całkowicie na szkole, w celu ochrony prawa ucznia do nauki w warunkach podyktowanych jego stanem zdrowia.

Alternatywne ścieżki edukacji

W Polsce, obok zwykłych szkół publicznych i prywatnych, istnieją szkoły, które uczą inaczej, według alternatywnych pomysłów na edukację. Choć te miejsca muszą „trzymać się” polskiego prawa (np. zrealizować program i przeprowadzić egzaminy na koniec etapów), metody pracy i podejście do ucznia są tam zupełnie inne. Te szkoły stawiają na rozwój zgodny z dzieckiem, jego chęci do nauki i patrzenie na jego potrzeby całościowo.

Wśród tych nurtów wyróżnia się m.in. Metodę Montessori, wymyśloną przez włoską lekarkę Marię Montessori, która skupia się na tym, by dziecko uczyło się samo w otoczeniu specjalnie do tego przygotowanym. Podstawą jest przekonanie, że dzieci naturalnie chcą się uczyć, więc zamiast sztywnych lekcji i testów, dzieci same wybierają zadania i pracują we własnym tempie. Używa się specjalnych pomocy, które pozwalają dziecku od razu zauważyć i poprawić błąd bez pomocy dorosłego.

Nauczyciel jest tu bardziej przewodnikiem, który tylko obserwuje, a klasy są często mieszane wiekowo, żeby starsze dzieci uczyły młodsze. Głównym wyróżnikiem jest nauka przez doświadczenie i działanie z wewnętrznej motywacji.

Innym popularnym modelem są Szkoły Leśne (Outdoor Education), koncepcja, która łączy naukę z przyrodą. Większość, nawet 70% zajęć, odbywa się poza budynkiem – w lesie, parku czy na łące, które są traktowane jako główna klasa. Dzieci uczą się w sposób praktyczny: mierzą teren, budują szatały, obserwują zwierzęta, dzięki czemu zdobywają praktyczne umiejętności, stają się bardziej odporne i zyskują szacunek do środowiska. To jest nauka przez ruch i bezpośrednie doświadczenie w naturze.

Zupełnie inną filozofię przyjęły Szkoły Demokratyczne, w których najważniejsza jest równość i prawo ucznia do decydowania, gdyż wychodzą z założenia, że uczenie się jest dobrowolne. Uczniowie mają swobodę wyboru, czego i kiedy będą się uczyć, a szkoła działa jak mała, demokratyczna społeczność: wszyscy – uczniowie i nauczyciele – biorą udział w cotygodniowych zebraniach, gdzie wspólnie ustalają zasady szkoły. Kładzie się nacisk na to, by uczeń sam brał odpowiedzialność za swoje decyzje i rozwój.

Obok nich funkcjonuje Pedagogika Waldorfska (Szkoły Steinera), która skupia się na całościowym rozwoju dziecka – dba zarówno o jego intelekt, jak i o uczucia oraz chęci do działania. Nauka jest dopasowana do wieku i rozwoju dziecka. Charakterystyczne jest nauczanie epokowe, gdzie jeden przedmiot (np. historia) jest intensywnie realizowany przez kilka tygodni, a dużą wagę przywiązuje się do przedmiotów artystycznych i rzemieślniczych (szycie, muzyka, praca z drewnem). W tych szkołach nie używa się tradycyjnych ocen i podręczników, a ten sam nauczyciel często prowadzi klasę przez wiele lat, tworząc silną i stabilną więź z uczniami.

SKORZYSTAJ Z BEZPŁATNYCH PORAD PRAWNYCH

WWW.POMOCPRAWNA.OIC.LUBLIN.PL

WWW.OIC.LUBLIN.PL

WWW.POWIAT.LUBLIN.PL

